

Teza: ocena dowodów – odpowiednie stosowanie k.p.k.

Brak w uzasadnieniu orzeczenia Sądu I Instancji oceny wszystkich dowodów nie daje możliwości instancyjnej kontroli co do ustaleń przyjętego stanu faktycznego.

WO-110/16

ORZECZENIE

z dnia 4 października 2016 r.

Wyższego Sądu Dyscyplinarnego

Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Jarosław Sobutka

Sędziowie: SWSD Emilia Wanda Małkowska /sprawozdawca/

SWSD Elżbieta Kucharska

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale **Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego: radcy prawnego Krzysztofa Bodio**

po rozpoznaniu 4 października 2016 r. sprawy radcy prawnej J. N. na rozprawie

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

na skutek odwołania pełnomocnika pokrzywdzonej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie o sygn. akt: D 94/2015 Wyższy Sąd Dyscyplinarny:

orzeka:

1.

uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w W.,

2.

orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego w kwocie 2.000 zł (słownie: dwa tysiące zł) pozostawia do rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w W..

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 7 listopada 2013 r., po pierwszym rozpoznaniu sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. uznał r. pr. J. N. winną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że nienależycie wykonywała czynności zawodowe w sprawie z powództwa spółki (...) sp. z o. o. przeciwko (...) polegających na niestawiennictwie na rozprawie w dniu 12. 09.2012 r., niezłożeniu odpowiedzi na pozew i niezajęciu stanowiska w sprawie, bierności w postępowaniu co skutkowało wydaniem wyroku zaocznego w stosunku do reprezentowanego przez nią klienta (...), który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny

z zasadami określonymi w art 6 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust.1 pkt. 2 ustawy o radcach prawnych,

i na podstawie art. 65 ust.1 pkt. 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył karę upomnienia, nadto zasądził od r. pr. J. N. koszty postępowania w kwocie 500 zł. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w W..

Wyższy Sąd Dyscyplinarny po rozpoznaniu odwołania obwinionej J. N., orzeczeniem z dnia 15 czerwca 2015 r. uchylił w całości uprzednie /wyżej opisane/ orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w W. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez ten Sąd. Równocześnie wskazał, iż rozpatrując ponownie sprawę Sąd I instancji winien m. in. :

- wyjaśnić wszystkie okoliczności sprawy, a w szczególności skonfrontować dokładnie zeznania obwinionej z zeznaniami św. M. Ś. (1) z uwzględnieniem korespondencji elektronicznej i z uwzględnieniem przekazania akt przedmiotowej sprawy z pozwu (...) sp. z o.o.
- ustalić w jakiej dacie zostały przekazane M. Ś. (1) akta sprawy L. (...), oraz kiedy i w jakich okolicznościach zostały zwrócone obwinionej;
- ustalić czy obwiniona i pokrzywdzony mieli odrębne pomieszczenia i jaka była dostępność do akt.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w W. ponownie rozpoznał sprawę r.pr. J.

N. obwinionej o to, że;

nienależycie wykonywała czynności zawodowe w sprawie z powództwa spółki (...) sp. z o.o. przeciwko (...) polegające na niestawiennictwie na rozprawie w dniu 12.09.2012 r., niezłożeniu odpowiedzi na pozew i nie zajęcia stanowiska w sprawie i bierności w postępowaniu, co skutkowało wydaniem wyroku zaocznego w stosunku do reprezentowanego przez nią klienta (...)

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art.6 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. art. 64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji orzeczeniem a dnia 11 marca 2016 r. uniewinnił r. pr. J. N. z zarzucanego jej czynu i kosztami postępowania obciążył Okręgową Izbę Radców Prawnych w W..

W uzasadnieniu swojego stanowiska Sąd podał, iż dokonał wszechstronnej analizy materiału dowodowego w tej sprawie i przyjął, że nie było podstaw do uznania obwinionej za winną, szczególnie w świetle zasady procesowej zgodnie z którą wszelkie wątpliwości należy rozstrzygać na korzyść obwinionej. Sąd dał wiarę obwinionej, co do wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności co do okoliczności przekazywania akt przedmiotowej sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. Równocześnie Sąd I instancji odnosząc się do zarzutu niesporządzenia odpowiedzi na pozew przez obwinioną przyjął, iż nie zostało wykazane, aby brak sporządzenia odpowiedzi na pozew sam w sobie pozbawił (...) jakichkolwiek uprawnień procesowych. Nadto Sąd przyjął, iż obwiniona została wprowadzona w „...błąd przez mec. Ś. i (...) co do swojej dalszej roli w rzeczonym postępowaniu”.

Co do wniosku dowodowego, w uzasadnieniu orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny podał, że dowód z przesłuchania sekretarki (...) Instytutu - (...) dotyczy okoliczności na jakie miała by zeznawać za udowodnione i uznane przez strony, a z tego względu nie wymaga jego przeprowadzenia..

Od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w W. z dnia 11 marca 2016 r. adw. Z. H. reprezentujący (...)złożył odwołanie, w którym zaskarża orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w całości.

Orzeczeniu temu zarzuca naruszenie przepisów prawa materialnego polegających na:

- całkowicie wadliwym przyjęciu zakresu obowiązku radcy prawnego wobec klienta i naruszenie przez to art. 28 w szczególności art. 28 ust. 1,3,5 i 9 w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego , w zw. z art 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych;
- wadliwym przyjęciu zakresu współdziałania klienta z radcą prawnym w wykonywaniu powierzonej radcy prawnemu pomocy prawnej tj. art. 355 KC w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego , w zw. z art 64 ust. 1 pkt. 2 ustawy o radcach prawnych.

Nadto orzeczeniu temu zarzuca naruszenie przepisu postępowania tj. art 438 pkt 1 k.p.k. mającym wpływ na wynik sprawy, polegającym na pominięciu dowodów świadczących o zignorowaniu przez obwinioną obowiązku świadczenia pomocy prawnej na rzecz instytutu, w szczególności reprezentowania klienta na rozprawie z powództwa (...) sp. z o.o. Pominięciu dowodów świadczących o tym, iż (...)nadal oczekiwał dalszego świadczenia pomocy prawnej w sprawach w których udzielono obwinionej pełnomocnictwa.

Dalej odwołanie zarzuca pominięcie szeregu dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, nie włączenie ich w ogóle do procesu orzekania , co do których Sąd I Instancji w ogóle nie wypowiedział się i nie określił czy zalicza je w poczet materiału dowodowego. Odwołanie zarzuca także pominięcie dowodu z zeznań świadka A. S. z których wynika , że Instytut oczekiwał od obwinionej świadczenia pomocy prawnej aż do rozwiązania z obwinioną umowy.

Nadto, precyzując zarzuty, odwołanie określa, że całość zarzutów tego odwołania jest potwierdzona naruszeniem przez Sąd I Instancji art. 424 k.p.k. poprzez brak wskazania, którym dowodom dał wiarę, a którym odmówił wiarygodności. Równocześnie podnosi, że uzasadnienie orzeczenia nie oddaje toku myślenia Sądu I Instancji i bezspornie wskazuje na pominięcie dowodów przemawiających za popełnieniem przez obwinioną przewinienia dyscyplinarnego.

Odwołanie podnosi, iż taka wadliwość uzasadnienia orzeczenia sprawia, że orzeczenie to nie poddaje się kontroli instancyjnej, gdyż Sąd II Instancji nie ma możliwości zbadania poprawności toku rozumowania Sądu I Instancji, ponieważ w uzasadnieniu orzeczenia brak zapisów wymaganych przez prawo.

Odwołujący się wnosi o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Ponadto w odwołaniu został złożony wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów m.in.: z zeznań , twierdzeń i oświadczeń obwinionej , dokumentów wyroku Sądu Okręgowego (...) , oraz wyroku Sądu Apelacyjnego(...)zeznań świadka K. M., K. L., oraz dowodu z korespondencji e-mailowej i instrukcji kancelaryjnej Instytutu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, że odwołanie w części dotyczącej naruszenia art. 424 k.p.k. jest w pełni zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Zarzuty co do braku analizy i oceny zebranego materiału dowodowego w uzasadnieniu orzeczenia potwierdziły się. Obszerne uzasadnienie orzeczenia w sposób szczegółowy przywołuje treść tego co wyjaśniła obwiniona i co zeznali świadkowie A. S. (2) i M. Ś. (2) /K 152- 157/. Nadto Sąd stwierdził jedynie krótko, że „ Po dokonaniu wszechstronnej analizy całokształtu materiału dowodowego w niniejszej sprawie, Sąd uznał, iż nie było podstaw do uznania Obwinionej winną zarzucanych jej czynów.” /K-157/. Twierdzenie to nie znajduje odbicia w uzasadnieniu orzeczenia. Sąd I Instancji poddaje ocenie i wnioskowaniu jedynie dowód z wyjaśnień obwinionej, którym dał wiarę. Natomiast nie ustosunkował się co do treści dowodów z zeznań świadków. Zamiast przeprowadzenia analizy wiarygodności ich zeznań i ich wpływu na ustalenie stanu faktycznego, dokonał negatywnej oceny zachowania świadków /co nie jest tym samym/.

Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego brak w uzasadnieniu orzeczenia Sądu I Instancji oceny wszystkich dowodów nie daje możliwości instancyjnej kontroli co do ustaleń przyjętego stanu faktycznego. W tym przypadku, gdy treści dowodów były wzajemnie sprzeczne, to powinnością Sądu było wskazanie w uzasadnieniu dowodów na których się oparł oraz podanie dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Zasada swobodnej oceny dowodów, leżąca u podstaw prawidłowego orzekania, nie może prowadzić do dowolnego ustalenia stanu faktycznego którego prawidłowości nie dałoby się skontrolować w trybie odwoławczym. Częścią integralną orzeczenia jest jego uzasadnienie, które informuje

strony o motywach, jakimi kierował się Sąd, wydając orzeczenie. Kontrola prawidłowości zaskarżonego orzeczenia obejmuje sprawdzenie trafności ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstaw, a więc prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez Sąd I-ej instancji, czy ocena ta nie narusza reguł logicznego rozumowania, wskazań wiedzy czy też doświadczenia. Brak oceny wszystkich dowodów, także przeciwnych, w uzasadnieniu orzeczenia Sądu I-ej instancji, nie pozwala na dokonanie kontroli orzeczenia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, uchylił orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego I-ej instancji, gdyż w sprawie tej nie jest możliwa kontrola prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia, ponieważ nie jest możliwe sprawdzenie trafności ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. W takim przypadku, zasada bezpośredniości i dwuinstancyjności wymaga przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zaś konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego w całości stanowi podstawę, zgodnie z art. 437 par. 2 k.p.k., zwrotu tej sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego materiał na którym oparł swoje orzeczenie Sąd I Instancji jest niepełny. Ponowne rozpoznanie sprawy pozwoli na analizę całego materiału dowodowego., a przez to na ustalenie stanu faktycznego nie budzącego wątpliwości, bo wynikającego z oceny wszystkich dowodów i podania na jakich dowodach sąd oparł swoje ustalenia. Ocenie Sądu podlegają także dowody przeciwne, a w uzasadnieniu powinien podać dlaczego tych dowodów nie uznał.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Okręgowy Sad Dyscyplinarny winien, wypełnić wymogi przepisu art. 424 par. 1 k.p.k. poprzez wskazanie w uzasadnieniu „...jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych.”

Zaznaczyć tutaj trzeba, że aktualne są nadal wskazania Wyższego Sadu Dyscyplinarnego w orzeczeniu z dnia 15 czerwca 2015 r. przy pierwszym zwrocie do ponownego rozpoznania tej sprawy. Sąd powinien także rozpoznać kwestie podnoszone w piśmie z dnia 17 czerwca 2016 r. /k-209/ co do statusu w tej sprawie r.pr. M. Ś. (2).

W tej sytuacji Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu nie pozostało nic innego jak uchylić zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu I-ej instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ograniczył rozpoznanie sprawy do wskazania jednego naruszenia prawa procesowego dotyczącego naruszenia przepisu art. 424 § 1 k.p.k., gdyż było to wystarczające do wydania orzeczenia uchylającego orzeczenie Sądu I instancji. Rozpoznanie zaś, przedstawionych w odwołaniu pozostałych zarzutów naruszenia prawa procesowego i materialnego stało się, z przyczyn przedstawionych wyżej, nie tylko bezprzedmiotowe, ale także – wobec niemożliwości kontroli prawidłowości zaskarżonego orzeczenia - nierealne.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego w kwocie zryczałtowanej 2 000 zł. Wyższy Sąd Dyscyplinarny pozostawia do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu w W..